

ABANS DE GAIREBÉ TOT

VÍCTOR DEL ÁRBOL

Columna

PREMI NADAL 2016

ABANS DE GAIREBÉ TOT

VÍCTOR DEL ÁRBOL
ABANS DE
GAIREBÉ TOT

Premi Nadal de Novel·la 2016

Traducció de Núria Parés Sellarès

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

PRIMERA EDICIÓ: FEBRER DEL 2016

© VÍCTOR DEL ÁRBOL ROMERO, 2016

© DE LA TRADUCCIÓ DEL CASTELLÀ: NÚRIA PARÉS SELLARÈS, 2016

© EDITORIAL PLANETA, S.A.

© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-2060-0

DIPÒSIT LEGAL: B. I. 184-2016

FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.

CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA

IMPRÈS A: CAYFOSA

www.columnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

*Per a la meva companya de vida, la Lola.
Perquè només ella em mira per veure'm.
I això també és estimar.*

«L'infern són els altres».

A porta tancada,
Jean-Paul Sartre

«Boig és aquell que ho ha perdut tot menys la raó».

Ortodòxia,
Gilbert K. Chesterton

PREFACI

Màlaga, estiu del 2007

En Germinal va deixar anar un profund sospir. Mai no s'acostumaria a la calor del sud. Era insuportable. Devia ser-ho fins i tot per als que estaven avesats a deambular per aquell lloc que no era enlloc. Les gotes de suor li lliscaven per la cara com formigues incòmodes, però ja no es molestava a eixugar-les amb el dors de la mà. Permetia que li ennuvolessin els ulls, de color blau clar, mentre escombrava la planura amb la mirada. L'únic que entorpia l'horitzó, fins on la vista li arribava, era una petita pollancreda que semblava un miratge en aquell desert. A pocs metres, hi discorria un petit rec amb un fil d'aigua marronosa sobre la qual surava un núvol d'insectes. La brisa deixava escapar un murmuri de vida estèril que es barrejava amb el brunzit dels bori-nots.

Va escopir a terra, es va girar cap al cotxe i va obrir la porta de l'acompanyant.

—Baixa —va ordenar a l'homenet; no hi havia cap altra manera d'anomenar aquella figura insignificant que, arraulida al seient, l'observava espaordida mentre s'acostava les mans engrillonades al pòmul inflat. Tenia el nas trencat i el llavi partit.

—He comès un error —va balbucejar l'homenet.

En Germinal va brandar el cap lentament, fastiguejat. No hi havia cap error, i el temps de les excuses s'havia esgotat.

—He dit que surtis del cotxe!

L'ordre va percutir les orelles de l'homenet, però es va negar a moure's, de manera que en Germinal el va haver d'agafar per la pitrera i arrossegar-lo cap a fora. Li va donar una empenta, no gaire forta, però suficient perquè l'homenet trontollés, caigués de morros i fes aixecar una polseguera groguenca. En Germinal no el va ajudar a aixecar-se. Va esperar que es posés dret. L'homenet tremolava com una fulla a punt de desprendre's de la branca, però no li inspirava cap mena de compassió.

—Cap on?

L'homenet va parpellejar i va entretancar els ulls. Els grillons li rosegaven els canells amb força i ja no es notava la circulació als dits. El sol l'enlluernava i va inclinar el cap com si volgués esquivar-lo. Va assenyalar blanament cap a la pollancreda.

—Hi ha una cabanya de pastors abandonada.

—Camina.

Es van endinsar a l'ermot. Uns quants metres més

enllà dels arbres i de la cabanya en ruïnes, apareixia de nou la desolació de la planura seca i el cel sense ni un sol núvol. Les restes de la cabanya de pastors estaven plantades al mig del no-res com una ruïna prehistòrica o com un post fronterer abandonat. Només quedava una de les quatre parets i un petit pou sense aigua amb el riell rovellat. Dues guatlles van alçar el vol sobtadament, sorpreses per aquells estranys.

En Germinal va recórrer el paratge amb una mirada cauta, com si temés una emboscada. El costum. Va avançar a poc a poc agafant l'homenet pel colze i va contemplar el que quedava de la cabanya. Merdes seques, les bigues podrides del sostre, restes d'una foguera. Els vidres trencats d'una ampolla reverberaven com maragdes falses.

Allà hi havia el cos. Abandonat com una immundícia més. De bocaterrosa, semienterrat amb canyes i pedres, de manera precipitada. En sobresortien els dits d'una mà i un peu calçat amb una sandàlia trencada. Encara no feia pudor.

Una multitud de petits detalls dibuixava el guió del que havia passat. No eren gaire visibles, n'hi havia prou apartant la mirada per no veure'ls, però hi eren: les esgarrapades a la terra, mocadors de paper arrugats per eixugar el semen, unes taquetes que esquitxaven les pedres que podrien haver sigut pluja seca si no fos perquè allà no hi havia tornat a ploure des del Diluvi. En Germinal va veure una cosa que mai no hauria d'haver sigut allà: una cadeneta d'or trencada per la meitat al costat d'una peça de roba diminuta, enfosquida per la brutícia d'excrements i orins, en la qual

s'intuïa una vida malaguanyada. Petits globus de colors en unes calcetes infantils. Va inspirar amb força per intentar contenir l'espasme de l'estómac, les ganes de cridar fins a rebentar-se la gola.

Va alçar el cap. Una estela de vapor traçava una corba ascendent en el cel. Un avió, llunyà i minúscul, brillava com una cosa inabastable. Si un passatger mirés en aquell instant per la finestra, pensaria que allà baix no hi havia res ni ningú. Cap carretera a prop, cap urbanització. I si un caçador de conills hagués rondat per allà a prop, no hauria descobert el cos excepte que hagués anat acompanyat dels seus llebrers. El sol i els insectes farien la resta. El vent erosionaria els ossos com ho fa amb les muntanyes. Els reduiria a cendres. Seria com si mai no hagués existit.

L'homenet ploriquejava. Sempre ho fan quan se saben descoberts. Brandava el cap i les seves llàgrimes semblaven sinceres. Es movia en cercles sobre si mateix, espantat.

—Va ser un accident, m'ha de creure!

«Bojos», va pensar en *Germinal*; el món està ple de degenerats per als quals els altres només formen part del paisatge en què discorre la seva vida. No els veuen, no són conscients que existeixen, només passen per sobre d'ells o els travessen, els utilitzen, els aixafen i després els llencen com despulles.

Es va incorporar d'un salt i va clavar els dits a la clavícula de l'homenet, que va fer un udol ofegat. Li va continuar pressionant el múscul fins que el va obligar a agenollar-se davant del cos mig ocult.

—Mira-la!

L'homenet mirava al seu voltant per esquivar la visió del cos. En Germinal el va haver d'agafar per la barbeta per obligar-lo a mirar.

—Mira-la bé, fill de puta, i digue'm... Per què?

—Vostè no ho entén —va mussitar l'homenet—. No ho pot entendre. Jo l'estimava.

El brunzit de les mosques era una cançó macabra. En Germinal no va voler escoltar res més.

—Què farà, ara? —va preguntar l'homenet, amb els ulls desorbitats. La veu li va sonar com el xisclet d'una rata.

En Germinal faria el que algú hauria d'haver fet molt abans.

Va treure la Beretta i amb la culata va colpejar l'home al cap. Una, dues, tres, cinc vegades consecutives... però la ràbia no afluixava. De manera que va continuar colpejant-lo una vegada i una altra, amb fúria, com si volgués venjar-se'n. Ja no pensava en aquella nena assassinada. Pensava en un altre nen, en un altre lloc i en un altre temps. Un temps llunyà però que el turmentava cada dia de la seva vida.

Aquell nen que li suplicava que parés de colpejar l'homenet, però en Germinal havia après a no escoltar-lo.

Tenia la camisa amarada de suor i li tremolaven les mans ensangonades. A la guantera del cotxe hi guardava una ampolleta de ginebra. Estava calenta, però en va beure fins que es va ennuegar i va escopir un gargall de pols i saliva. Es va girar cap al seient de

l'acompanyant. A l'estoreta hi va veure tirada la llibreta que havia agafat a l'apartament de l'homenet. Va tornar a fullejar les pàgines manuscrites que ja s'havia llegit fins a la nàusea. Eren aquelles paraules escrites sobre paper de textura tosca les que l'havien dut fins a aquell ermot. Aquella autoinculpació de l'homenet en lletra petita, amb prou feines llegible sobretot en els paràgrafs en què la tinta s'havia esborrallat. Tota una miscel·lània caòtica que incloïa referències literàries, pensaments íntims i poemes. Algunes parts semblaven esborrades amb una meticulositat definitiva, i la guixada era tan enèrgica que havia esquinçat el paper.

Però aquelles paraules contenien alguna cosa més que una confessió. Li parlaven a ell, a en Germinal; l'homenet l'interpellava directament:

Segueixo esperant. M'atraparàs, avui? Em començo a cansar.

Tot forma part d'un attrezzo depriment, oi? La llum, les cares, les disfresses amb les quals ens creuem cada dia, entre les quals ens camuflem fingint que som com elles. Gent normal, així és com s'autodenominen, i se'n senten orgullosos. Però tu i jo, Germinal (espero que no et molesti que et digui pel nom), sabem que tot s'embruta amb la llum grisa que cau sobre el cartó pedra d'un decorat imperfecte. Per a algú com nosaltres, com tu i com jo, que vivim en els detalls, aquest lloc, aquest món, és una mort anunciada. Els nostres botxins seran el fàstic, la repugnància i l'abatiment davant de tanta lletjor.

El nivell d'embrutiment de l'home no té límits. Ningú no s'interessa ja per veure Anna Sten i Mae Clarke a Nana, que va ser declarada indecent per la Legió de la Decència als anys trenta. Com pot ser que algú digui que el paper de Joel McCrea o el de Humphrey Bogart a Punt mort era el d'uns reaccionaris? No senyor, ara només volen veure carn, escoltar grolleries com si això fos el paradigma de la llibertat. No s'adonen de la subtileza que hi havia en els diàlegs d'abans, en l'erotisme autèntic de la mirada de Miriam Hopkins, en la manera de tocar-se els cabells, de fumar. Aquella sí que era una rebel·lió en tota regla, molt més subversiva que tot el que ara es vol fer passar per modern i que només és vulgaritat.

Costa de trobar la poesia, l'estètica, en aquest món fastigós. Com sobrevius, tu? A vegades, jo la trobo en un fanal amb la tulipa trencada que hi ha a l'extrem del carrer on visc. El mateix carrer que espies des del cotxe des de fa setmanes, pensant que no et veig. A la nit, una arna hi voleteja al voltant i es dóna cops contra la superfície, com si volgués entrar en el nucli d'aquella llum que l'acabarà abrusant, fins que al final troba una esclatxa per entrar-hi i la seva dansa esbojarrada i suïcida culmina en un espurneig. L'arna cau, però de seguida n'hi ha una altra que li agafa el relleu. Les arnes mortes s'amunteguen al peu del fanal en una pira de sacrificis inútils. Algú amb capacitat per a les metàfores poètiques en podria treure alguna conclusió, d'això. Però la gent normal no té aquesta mena d'habilitat. Només veu insectes estúpids que se sacrifiquen per res.

En la naturalesa de les coses no hi ha res gratuït. Sé que tu m'entens. Potser et resulta repugnant, però en el

fons em comprens. Estem sols, Germinal. Sols en un món que és depriment, trist i poc generós.

Estic convençut que hi ha dies en què tu també et mires al mirall i tens la sensació d'estar construït de res, de vapors, de fum, d'aire. Tu, igual que jo, ets una aranya atrapada a l'ambre.

En Germinal va deixar la llibreta sobre el tauler de control del cotxe. El sol començava a declinar, però ho feia tan a poc a poc que aniquilava qualsevol esperança de frescor. Va seure al cotxe i durant molta estona es va quedar allà, mirant aquella bola esfèrica inclement sense pensar en res. Va encendre un cigarret i se'l va fumar sense ganes.

Va tancar els ulls. Aquella maleïda calor embogia els homes.

CAPÍTOL I

La Corunya, divendres 20 d'agost del 2010
00.15 h

A través de la cortina de làmines del despatx, l'Ibarra observa el carrer desert, amb els seus passos de vianants, que brillen reflectint els canvis de color dels semàfors sense que ningú els travessi. Hi ha alguna cosa fantasmagòrica en aquesta quietud lunar i freda, en aquesta solitud. Cada franja horària té el seu caràcter i els seus habitants; és com si les hores avancessin cap a un horitzó que ningú no pot veure, alienes a la voluntat dels que les habiten. Abans li agradava la nit, perquè no hi ha ombres. Tot era clar en la foscor. Ell i els altres, la resta del món, separats per una membrana invisible però impenetrable. Ara no. Ara l'espanta pensar tant, haver d'omplir el silenci de l'ambient amb els sorolls del seu cap.

Aquesta nit hi haurà pluja d'estrelles, i a les notícies

de la ràdio aconsellen a qui les vulgui veure que busqui un lloc amb poca contaminació lumínica i que tingui preparat un desig per demanar. La gent està convençuda que hi ha alguna cosa màgica en aquella llum que amb prou feines dura un parpelleig. Per a l'Ibarra, en canvi, les estrelles fugaces són coses mortes que s'extingeixen sense deixar res, trossos de roca que es consumeixen quan entren a l'atmosfera; el foc que les fa brillar no els pertany, no els surt de dintre, sinó de la fricció externa. No hi ha res de màgic en això.

La Carmela, la seva dona, diu que s'ha tornat un descregut. Potser li hauria de fer cas i acompanyar-la a les classes de ioga. Ella pensa que aquestes classes l'ajudarien a «connectar» amb el seu interior, a netejar-se les teranyines de dintre. Amb el fanatisme d'una neoconversa, la seva dona assegura que, des que va a aquestes classes, no és la mateixa; diu que sap què li passa i per què li passa. Però quan l'Ibarra li pregunta quins són aquests problemes que ara pot afrontar, la Carmela s'observa les mans, les tanca lentament i evita mirar-lo als ulls.

—Ja saps a què em refereixo.

Sí, esclar que ho sap; l'Ibarra no necessita cap iogui barbut amb diafragma de gelatina per saber el que amaga el silenci de la seva dona. La Carmela pot rapar-se el cap al zero, si vol, vestir-se amb una túnica morada i omplir la casa d'encens i de mirra, de campanetes i de catifes de coco, però això no canviarà res. L'Ibarra no pot deixar de ser qui és.

Estira el braç a sobre la taula i s'acosta un cendrer pesat fent-lo lliscar per la superfície, encén un cigarret

i gairebé immediatament l'acosta a la vora del cendrer per tirar la cendra. Se li escapa un lleu ronquet al final de cada expiració, com si fos un miner amb silicosi. El seu pare respirava igual. És curiós que, ara mateix, sigui el record més nítid que té de les visites que li solia fer: els dits de les mans amb la part interior tacada de nicotina, l'olor espessa, les dents grogues i aquell xiulet quan respirava. El seu pare, que va morir atrapat en la seva pròpia guerra, sense saber fugir del passat —la vida a les muntanyes, la presó—, sembla que li parli des del fons dels pulmons enquitranats, però l'Ibarra es nega a escoltar-lo. Al capdavall, hi ha lliçons que no s'aprenen mai.

Es deixa caure a la butaca giratòria que hi ha davant de la taula i observa el despatx. Cada nit es pregunta el mateix, i continua sense trobar cap resposta: quin sentit té la seva feina? Tants anys acumulant papers, expedients, fitxes. Persones que han passat per les seves mans comprimides en unes poques dates, relats sintètics i freds que s'apilen al seu escriptori i que de seguida oblida, cares convertides en fotocòpies en blanc i negre. Cares de persones que esperen alguna cosa d'ell, alguna cosa que no els pot donar.

A la paret hi ha penjada la felicitació al mèrit policial i la instantània del seu moment de glòria: el retall de diari amb la seva proesa, la llegenda de l'heroï que l'acompanyarà per sempre més allà on vagi, relatant una vegada i una altra la mateixa història que, a força de repetir-la, ha anat perfeccionant fins a convertir-la en un discurs mecànic i sense fissures. Un policia exemplar amb uniforme de gala que, tres anys enrere,

va aconseguir resoldre el cas de l'Amanda, la nena desapareguda de Màlaga.

Tanmateix, hi ha alguna cosa d'irreal en la rigidesa de la seva expressió en aquella fotografia, una expressió en la qual s'entreveu la perplexitat d'un instant de fama que ell no ha buscat. Apareix al costat del comissari en cap i el delegat del govern, amb els ulls entretancats, i se'l veu aclaparat per l'impacte lluminós dels flaixos de les càmeres. Es nota que se sent un impostor, que aquest moment l'ha atrapat però no li pertany. Als cinquanta-tres anys ja no s'esperava una cosa així. L'ascens, les televisions, les frases fetes per respondre a les entrevistes, les encaixades de mans (centenars de mans que li passaven amb rapidesa entre els dits; mans de tota mena: mel·líflues, decidides, tímides, agràides, desconfiades), la gent tocant la botzina quan el reconeixia pel carrer. L'estimaven, deien que se sentien més segurs amb algú com ell protegint el seu son, el dels seus fills i el de les seves famílies.

Tot això forma part del passat. La gent s'oblida de la por quan se sent lliure d'allò que la provoca, i llavors comencen les preguntes, les confessions de testimonis —falsos o reals—, les confidències a la premsa, les sospites, els dubtes. Diuen que tornaran a obrir el cas de l'Amanda, que hi va haver irregularitats, proves que s'han de tornar a examinar. Fins i tot es diu que poden acusar-lo de tortures i assassinat. Hi ha gent que li busca les pessigolles des de fa anys, i d'altres de nous que s'han sumat al linxament. Saben com tocar-li el voraviu. Per a l'Ibarra, tot això és un malson que l'obliga a tornar a aquell asfixiant estiu del 2007.

Però els pitjors no són els que el molesten amb trucades anònimes o amagant-se darrere d'un avatar a les xarxes socials per insultar-lo. Ni tan sols els que van una mica més enllà i li deixen notes amenaçadores a la bústia de casa o al parabrisa del cotxe. No, els pitjors són els que llancen els torpedes sabent on és la seva línia de flotació: en Samuel. No hi ha res que dolgui més a l'Ibarra que obrir a l'atzar qualsevol pàgina a internet i trobar-se amb les veus anònimes dels que s'amaguen rere una falsa identitat per llançar tota mena de burles i insults contra el seu fill. O trobar a la bústia una fotografia d'en Samuel amb comentaris infamants sobre la malaltia que pateix. «Gnom», «espan-tall», «monstre» són algunes de les mofes cruels que provoca el seu aspecte.

En Samuel és fràgil, trencadís com una cosa construïda contra els elements i la raó. Té la síndrome de Williams, una mutació genètica causada per la falta del cromosoma 7 que li fa tenir un rostre peculiar. Malgrat que això, el seu aspecte, és el menys important; el pitjor és que la pèrdua de material genètic és la causa de la malaltia psíquica, dels problemes visuals, dentals i estomacals. Però aquesta terrible malaltia també és la causa de la seva meravellosa orella per a la música, encara que aquest do sembla que no importi a ningú. A través de la música, en Samuel és capaç d'expressar el seu estat d'ànim, de comunicar-se amb el món. Un món que la major part del temps és hermètic i aliè. Si en Samuel visqués prou temps, podria ser un músic extraordinari... Si visqués prou temps. Es fa estrany pensar en un concepte com aquest. La

primera vegada que el van operar, tenia quatre anys. N'acaba de fer vint i les cicatrius se succeeixen. No arribarà als trenta: s'apagarà molt a poc a poc, o potser en un espasme horrible. Serà el cor, o els ronyons, o el fetge el que li provocarà el col·lapse. I ell, el seu pare, l'heroi, no li pot estalviar ni un bri de patiment.

Ningú no sospita el que l'Ibarra pensa quan en Samuel es retorça i pateix, quan crida i després calla per mirar-lo com un animal esgotat. A vegades, l'Ibarra s'imagina que treu el seu fill del llit i se l'endú al bosc per posar fi al patiment de tots dos. Seria ràpid. La boira embolcallaria el sotabosc, els troncs humits, les pedres allisades i els petits rierols. Un caminant qualsevol descobriria, al cap d'uns dies, els seus cossos semienterrats entre la fullaraca. Tots dos en pau, per fi.

Aquest pensament, el de matar el propi fill, l'aterreix, però no aconsegueix treure-se'l de sobre.

Examina la pistola sobre la taula, amb el canó que l'apunta xiuxiuejant-li promeses de pau i d'oblit. La sospesa amb la mà dreta, munta la corredora i la deixa anar amb un espetec. Una bala és un objecte perfecte, estètic. Una píndola contra el dolor, un remei definitiu. I aquí la té, disposada, esperant que es decideixi. Com cada nit des de fa tres anys. Obre la boca i experimenta l'esgarrifança que provoca el metall quan entra en contacte amb la llengua. Mossega el canó perquè no tremoli i inclina la mà que subjecta l'arma. Un tret, un fulgor i la fosa en negre. Senzill, amb la condició de no vacil·lar. Quan ja no es pot tornar enrere, aquell instant de dubte és fatal. Ho ha vist en altres. És millor subjectar el canell amb

l'altra mà, prémer fort i tancar els ulls per no veure'ls esclatar.

S'aguanta la respiració, prem les parpelles, busca el gallet amb el dit índex. Pressiona —mai suficientment— i retrocedeix, en una macabra dansa que li destrossa els nervis. «Fes-ho d'una puta vegada!», crida dins del seu cap. I, tanmateix, aquesta nit també el supera la impossibilitat. Deixa caure la pistola entre les cames amb un crit mut. Una desesperació sense final. «Covard, ets un maleït covard».

Durant molts minuts es queda prostrat, absent. Després obre la capseta de fusta de sàndal tallada a mà amb una representació de la deessa Pàrvati a la tapa. Un regal de la seva dona, perquè hi guardi les males vibracions. L'Ibarra somriu amb una ganyota desmaiada. Les «males vibracions». L'únic que hi guarda són les pastilles de perfenazina i clozapina que es pren en secret. Si els seus superiors ho sabessin, li farien agafar la baixa immediatament.

Se les empassa sense aigua i intenta no pensar. Però els pensaments se li claven al cap. Per això necessita sentir una altra veu, sortir d'aquest estrepitós silenci que l'està atrapant com un cep.

Un agent uniformat l'aborda quan està a punt d'arribar a la porta que dóna al carrer.

—Inspector, ha arribat aquest fax de Barcelona.

L'Ibarra a penes dóna un cop d'ull al paper que l'agent li ofereix. És un retrat amb carbonet d'un paio sense res d'especial al costat d'una descripció física tan ambigua que es podria referir a gairebé qualsevol. En les observacions hi posa que és el principal sospitós de

l'assassinat d'un avi a la Ciutat Comtal. Durant tot el dia no han parlat de res més a la televisió. S'ha passat la informació a totes les comissaries del país. És un cas prioritari. Però no ho és per a l'Ibarra.

—Distribueix-lo a les patrulles i penja'l al tauler.

Sense girar-se, surt al carrer i s'atura a la punta de la vorera. Contempla la lluna mentre encén un cigarret. Almenys la nit no li fa preguntes.

Sempre hi ha un bar o un club oportunista a prop d'una comissaria, de la mateixa manera que sempre hi ha una funerària a prop d'un cementiri o una botiga de llaminadures a prop d'una escola. El cartell amb llums de neó parpelleja a peu de carretera tenyint amb textures irreals dues palmeres de plàstic. Al costat de la porta del club hi ha un petit dipòsit on suren un parell de burilles. El porter fa un somriure sorneguer a l'Ibarra.

—Bona nit, inspector. Visita de feina?

L'Ibarra no contesta. S'encamina cap a l'interior i s'enfonsa entre les ombres fugaces que es mouen a la pista de ball. A la dreta hi ha una llarga barra de vidres opacs amb tamborets; a l'esquerra, al costat d'una tarima amb barra de ball, hi ha el reservat amb butaques baixes i tauletes il·luminades amb espelmes elèctriques i flors de plàstic. L'Ibarra es deixa caure en un sofà que fa olor de massa cossos i que té massa cremades de cigarret. Però la nit s'ho menja tot i, quan ho vomiti, a la llum de l'albada, ja no quedaran testimonis.

Les dones d'aquell antre semblen el que són: fantasmes eixarreïts pintats de manera ridícula i trista. En

reconeix algunes. D'altres són noves, malgrat que totes les cares es fonen en una mateixa sensació de tristesa que lluita contra l'evidència de la decrepitud. Se n'hi acostava una. El cosset ajustat li alça els pits esquitxats de brillantina. S'asseu sobre els genolls de l'inspector amb la familiaritat desvergonyida de qui té pressa per saltar-se els prolegòmens innecessaris. Li diuen Au del Paradís, sense cursiva.

—Em diuen així perquè sóc capaç de fer volar qualsevol —proclama amb una lascívia gastada, que més que excitar inspira una mica de tristesa.

Desprèn una lleugera olor de cigarrets mentolats. Té la mirada baixa i fugissera, mostra amb massa evidència les fissures del seu somriure. Els braços tenen la textura d'una poma, pàl·lids, amb un colze ossut, solcats per unes venes molt voluminoses i excessivament masculines.

—Has vingut a mirar o a follar?

—He vingut a beure.

L'Au del Paradís somriu i les dents mostren un camí llarg, que va començar fa molt i que ha anat deixant l'empremta de moltes pèrdues. Ni tan sols amb un acte de bona voluntat es pot evitar veure'n les cicatrius.

I, tanmateix, al cap d'una estona, l'inspector és en una habitació del club i l'observa assegut en una cadireta incòmoda mentre ella es masturba, despullada, a sobre el llit.

—Només per a tu, reiet.

L'Ibarra ha d'apartar la mirada de les cames, les natges nues i les cuixes escanyolides de la prostituta. Té els dits dels peus molt petits i encongits, gairebé de

mena petita. Es mou sense pudor, però els seus ulls miren el sostre de vidres buscant un cel obert. Finalment, l'Au del Paradís fingeix que s'escorre en un acte final digne d'opereta.

—T'ha agradat? —pregunta, mentre recull la roba de camí cap al lavabo.

L'Ibarra té la visió exacta de com serà sense el maquillatge l'endemà al matí, quan es llevi i prepari el cafè per a un nòvio que potser no sap a què es dedica. S'imagina com deu fer l'amor amb qui realment desitja. Una vella saviesa a les mans i als llavis.

—Tens raó. Ets fascinant.

L'Au del Paradís somriu amb aire de nena encisada i es tanca al lavabo. Mentrestant, l'inspector engega el televisor i canvia el canal porno per un de notícies.

A la pantalla hi apareixen imatges de l'assassinat a Barcelona. Les repeteixen sense parar des del matí; al capdavall, això no és els Estats Units, i no apareix cada dia un cadàver estès al carrer. Les cames sobresurten entre les rodes dels vehicles estacionats adoptant una forma estranya, amb les sabates cap enfora, garrelles. El camal dret dels pantalons està arrugat i deixa a la vista un panxell molt pàl·lid i la marca de la goma del mitjó negre. El cap descansa amb el front a la vorera sobre un bassal de sang que sembla una taca de qualsevol altra cosa. Li han disparat a la nuca i els cabells de color clar són un garbuix embullat amb una foscor profunda al mig. Té les parpelles obertes, però les pupil·les s'han solidificat com les d'una joguina; no són ulls reals, semblen pintats. Les mans rígides, enganxades al cos, mostren els palmells cap amunt.

L'Ibarra apuja el volum. La veu del narrador invisible relata el succés de manera vehement. Pel que sembla, el mort duia a la butxaca de la jaqueta un llibre de Juan Gelman, un detall novel·lesc que el locutor remata amb un excés de càrrega dramàtica.

—Com si els morts no tinguessin dret a llegir poesia —murmura l'Ibarra.

—No haurien de moure el cos d'aquesta manera. Sense delicadesa —mussita l'Au del Paradís, que ha aparegut vestida i eixugant-se els cabells amb una tovallola. Els ulls, preparats de nou per a la guerra, llisquen sobre les imatges amb una emoció escrutadora.

—Li han disparat un calibre de 9 mil·límetres a boca de canó a la nuca. Quina importància té com el moguin? Ja estava mort abans de caure a terra.

L'Au del Paradís observa el rostre de l'inspector, els cabells plens de canes, l'ombra de la barba al voltant de la boca, els pòmuls prominents. Té uns bonics ulls blaus. Llàstima que siguin tan durs quan miren.

—No t'interessa saber qui era, aquest home, la seva història?

L'Ibarra es grata la barbeta amb l'ungla del dit polze, observant les imatges del televisor com si fossin una cosa aliena a ell.

—Tots tenim la nostra història, però essencialment em cenyeixo al que és més raonable per resoldre el cas. Després procuro oblidar-me'n.

Ella somriu tal com ho fan certs animals nocturns, amb cautela.

—«Raonable», una paraula que no implica gaire compromís.

—Però implica experiència —diu l'Ibarra.

Ella clava els ulls tristos a la pantalla del televisor.

Insisteix.

—Per què el deuen haver matat?

L'inspector s'impacienta.

—Li han disparat i està mort. Això és el que compta —afirma amb la lògica incompleta de la causa i l'efecte. Tot i que no és la seva intenció, sona desagradablement cínic. L'Au del Paradís l'escruta amb un punt de suspicàcia.

—No et cau bé l'espècie humana, oi?

L'Ibarra arronsa les espatlles. Pensa en la Carmela i en les seves classes de ioga.

—Escolta, segur que hi ha algú esperant que li vagis a agafar la mà i li ofereixis consol —li diu l'inspector.

L'Ibarra ha encès un cigarret a l'aparcament del club. Fuma a poc a poc, assegut al capó del cotxe. Escruta les constel·lacions estel·lars, de les quals va memoritzar els noms i les formes quan era petit. Ni rastre de les llàgrimes de sant Llorenç. Pensa en els somnis minats d'espines del seu fill, en els malsons que no el deixen dormir i que el fan saltar del llit amarat de suor. Està convençut que ara mateix la Carmela és al llit amb en Samuel, intentant calmar-lo, mirant per la finestra i dient-li que tanqui els ulls ben fort, demani un desig i esperi la seva estrella fugaç.

—Demana un desig, Samuel.

—El que vulgui?

—El que vulguis.

—Vull dirigir la meua pròpia orquestra.

L'Ibarra esgota el cigarret fins a la burilla i s'adona que no té enlloc on escapar-se. Només es pot empassar la saliva.

El so del mòbil el sobresalta. La trucada és de la comissaria. Deixa que soni, i es pregunta què passarà si no contesta mentre contempla la pantalla. Res. Ell no és necessari perquè el món continuï girant.

Al cap d'uns minuts, torna a sonar. Aquesta vegada despenja.

L'operador d'emergències ha rebut un avís de l'hospital provincial. Una dona amb signes de violència ha ingressat a urgències. Està greu. L'Ibarra no hi mostra cap interès. Demana que hi enviïn una patrulla uniformada. Però l'operador insisteix.

—La dona diu que només parlarà amb vostè, inspector. Assegura que el coneix personalment.

L'Ibarra mastega la maledicció entre dents però arrossega el cos fins al cotxe i condueix sense presses fins a l'hospital. Engega la ràdio i escolta un d'aquells programes de criatures nocturnes que truquen només per saber si hi ha algú a l'altra banda del seu silenci. Apaga la ràdio. La gent està sola i s'hauria d'acostumar a acceptar-ho.

La doctora d'urgències s'esforça per mantenir l'aplom, però no aconsegueix dissimular l'esgotament. Cadascú té la seva vida, i aquesta nit sembla que totes estan al límit. L'Ibarra és conscient de la pudor de tabac que li desprèn la roba i de l'alè apegalós que tenen els beve-

dors que intenten dissimular-lo menjant xiclet. S'aparta una mica de la doctora —que fa una olor d'higiene immaculada— i es concentra en la dona prostrada a la llitera. És un cos que amb prou feines evoca humanitat.

—Li hem hagut d'administrar un sedant molt fort per pal·liar el dolor. És un miracle que estigui viva.

«Una altra que creu en els miracles», pensa l'Ibarra. La doctora li dóna la llarga llista de lesions. El cos humà té aproximadament uns dos-cents ossos. Pocs traumatòlegs podrien recitar-los de memòria, i molta gent ni tan sols sap per què els tenim a sota de les capes de pell, greix i músculs. Els arrosseguem tota la vida sense fixar-nos-hi fins que es comencen a desgastar, a trencar-se, a anquilosar-se. Aleshores comencen a agafar importància el metacarpíà, el mal·lèol extern, el còndil, la cresta ilíaca o l'escàpula. Tot el que ens aguanta s'estella amb una facilitat esparveradora, i l'edifici del cos es desploma.

L'Ibarra no escolta. S'ha concentrat en els blaus, els talls, les esquinçades. La seva ment ha començat a dibuixar una hipòtesi.

—L'han violat?

La doctora ho descarta.

—No hi ha restes de semen i tampoc no hem trobat erosions vaginals ni anals en l'exploració ginecològica. Però li farem més proves.

—Diu que ha preguntat per mi?

La doctora assenteix.

—He pensat que vostè potser ens podria dir qui és. No hi ha res que la identifiqui. Ni un document, ni un telèfon.

L'Ibarra s'endinsa en la galeria d'imatges i rostres que té al cap, una mica embotornat per la barreja de la medicació i l'alcohol. No creu que l'hagi vist mai, aquesta dona. Tanmateix, voldria ajudar-la i dir-li que, sigui el que sigui el que li ha passat, ja s'ha acabat. Però no ho sap, no sap si el pitjor ja li ha passat, a aquesta desconeguda, o si encara ha d'arribar.

—Qui l'ha dut?

—No ho sabem. Algú l'ha deixat a la rampa d'urgències. Estava inconscient.

—Hi ha càmeres de seguretat?

—Això no és una presó. Aquí la gent entra i surt sense gaires complicacions. Però puc preguntar-ho.

L'Ibarra assenteix.

—M'agradaria examinar les seves pertinences.

La doctora assenyala la roba que hi ha apilada en una cadira.

—És tot aquí.

Han hagut de tallar amb unes tisores el camal dels texans per poder-los-hi treure, així com la samarreta de coll alt. Les botes de muntanya tenen restes de fang i brins d'herba a la sola. L'Ibarra examina minuciosament els sostenidors, les calcetes i els mitjons. Després es concentra en les plantilles de les botes i en les butxaques dels pantalons. Només hi troba unes quantes monedes d'euro, un clauer amb dues claus i una goma dels cabells. Quan gira les butxaques cap enfora li cauen entre els dits les restes d'una cosa vegetal. Ho olora: és marihuana.

Examina la dona detingudament. Sembla adormida, però potser no ho està. L'inspector sap que hi ha

moments en què és necessari mantenir-se a la frontera de dues realitats, quedar suspès en un llot caldós per suportar el dolor.

—Qui ets? —li xiuxiueja.

No obté cap resposta.